

се занимава най-вече Анна Комнена. Тя ни дава доста нешеговити подробности, но ний ще се занимаемъ съ тѣхъ до толкова, до колкото тѣ засѣгатъ разгледвания тукъ под-балкански край. Най-интересната частъ отъ тѣхъ засѣга и ранното българско движение срѣщу византийското иго по-тоя кжтъ.¹⁾ Бидейки въ приятелски отношения съ българитѣ, първитѣ слѣди на печенежки брожения надъ Балкана трѣба да се търсятъ при Симеона (отъ 890 г.). Съ падането на България, при засиленитѣ имъ нахѣлствания къмъ Тракия отъ срѣдата на X-то столѣтие, Византия се уплаши отъ подигането на българитѣ, бързаше да влиза въ мирни отношения съ печенегитѣ, като прибѣгваше главно къмъ откупа и подарѣцитѣ. Съ идването обаче на команитѣ въпросътъ се усложни. Данни твърдятъ за редица „скитски“ колонии на югъ отъ Балкана, около Искъръ и Нишава и въ Македония. Но едно общо въззрѣние на печенежкитѣ поселници подъ Балкана туря край на това неудачно за първо врѣме композиране. Между главнитѣ свѣрталища на възстаницитѣ е билъ градеца Авли, до Сливенъ. Бидейки номади, печенегитѣ не се одържаха на едно мѣсто и слѣдъ първата четвъртъ на XI-я вѣкъ, тѣхнитѣ тукъ колонисти отново ударватъ къмъ Дунава, за да се сплотятъ съ кочующитѣ си сънародници задъ него и продължатъ грабежитѣ си въ П-ва.²⁾ Печенеги и комани сж нахѣл-

¹⁾ Думата печенеги е пославянчена. Още отъ българското прѣзиме печенякъ се види, че сжщинското ѝ произношение ще е било близко на арабското баджинакъ. „Грамадната важностъ за човѣчеството“ съ тѣхнитѣ и тия на команитѣ нашествия, както се изразява Василевски, е прѣувеличено (Ж. М. Н. Пр. Ч. 164).

²⁾ Ср. Псп. XXXII, кн. VII. 213; команитѣ, като родственици на печенегитѣ, сж били и такива на прабългаритѣ. Появяватъ се слѣдъ печенегитѣ, и, види се, като повече на брой, прѣживѣватъ ги, и късно около края на срѣднитѣ вѣкове се чуватъ като народъ съ държава, подъ името Комания (отначало цѣла днесъ Ромѣния, а послѣ голѣма частъ отъ южна Русия). Съ името имъ ще се срѣщаме често, а извѣстно е, че дори до Асѣна II, тѣ играха видна роль на Балканитѣ. Името имъ комани може да е съ нишки у азийскитѣ туркомани и близки на прѣселенитѣ слѣдъ идването на турцитѣ въ България тюркмени. Името имъ узи е не малко широко и общо, до като днешни отъ тѣхъ слѣди не случайно посочватъ гагаузитѣ. Robert de Glari, пишейки за Калояна, туря команитѣ въ днешна Ромѣния: *Commanie une terre qui marchist*.